

GESCHILLENINSTANTIE VERLOSKUNDE

Beslissing naar aanleiding van het op 30 mei 2023 in behandeling genomen geschil tussen:

A,

wonende te C,
klaagster,
gemachtigde: D,

en

B,

gevestigd te C,
verweerster, hierna ook de verloskundigenpraktijk,
gemachtigde: mr. C. van der Kolk (VvAA Rechtsbijstand).

1. De procedure

Klaagster heeft in februari 2023 bij de hiervoor aangestelde klachtenfunctionaris een klacht ingediend over B Deze klacht betrof de verloskundigen E en F. De verloskundigenpraktijk heeft op de klacht schriftelijk gereageerd. De klachtprocedure is op 7 april 2023 afgerond. De afloop was voor klaagster onbevredigend.

Klaagster heeft zich op 5 mei 2023 met een verzoek tot geschilbeslechting tot de Geschilleninstantie Verloskunde gewend. Klaagster heeft in dit verband het griffiegeld van € 50,- betaald. B is bij de Geschilleninstantie Verloskunde aangesloten. Klaagster en genoemde verloskundigenpraktijk zijn hiermee overeengekomen hun geschil bij bindend advies door de Geschilleninstantie Verloskunde (verder te noemen: de geschilleninstantie) te laten beslechten. Het geschil is op 30 mei 2023 in behandeling genomen.

De geschilleninstantie heeft in dat verband kennisgenomen van de volgende stukken:

- de geschilmelding met de bijlagen;
- het verweer met de bijlagen;
- de schriftelijke reactie van klaagster, binnengekomen op 15 juni 2023;
- de schriftelijke reactie van verweerster met de bijlage, binnengekomen op 6 juli 2023.

De mondelinge behandeling van het geschil heeft plaatsgevonden op 17 juli 2023. Partijen waren aanwezig, de verloskundigenpraktijk in de persoon van verloskundigen F en G. Klaagster werd vergezeld door haar partner H. en bijgestaan door haar gemachtigde voornoemd. De verloskundigen werden eveneens bijgestaan door hun gemachtigde voornoemd.

2. Waar gaat het geschil over en wat is de beslissing?

2.1 Klaagster heeft zich in verband met haar zwangerschap onder begeleiding gesteld van B. Klaagster vindt dat deze verloskundigenpraktijk onzorgvuldig heeft gecommuniceerd door zonder zorgvuldig onderzoek het vermoeden uit te spreken dat het kindje van klaagster het syndroom van Down zou hebben en door het oordeel van de kinderarts daarover in twijfel te trekken. Ook bleek één van de verloskundigen die klaagster begeleid heeft al langere tijd niet BIG-geregistreerd. Klaagster lijdt emotionele schade en wenst een schadevergoeding.

2.2 De verloskundigenpraktijk erkent dat één van de voor haar werkzame verloskundigen van maart 2019 tot 16 december 2022 zonder geldige BIG-registratie heeft gewerkt. Wat de andere klacht betreft, vindt de verloskundigenpraktijk het vervelend wat er is gebeurd, maar is zij ook van mening dat er zorgvuldig is gecommuniceerd. De verloskundigenpraktijk hoeft daarom geen schadevergoeding te betalen, zo meent zij.

2.3 De geschilleninstantie komt tot de conclusie dat de verloskundigen onzorgvuldig hebben gehandeld in verband met de communicatie enerzijds en in verband met de BIG-registratie anderzijds en dat de verloskundigenpraktijk als gebaar van erkenning en ter beëindiging van het geschil aan klaagster een schadevergoeding moet betalen. De geschilleninstantie licht dat hierna toe.

3. Wat is er precies gebeurd?

3.1 Klaagster, geboren in 1995, heeft zich in verband met haar eerste zwangerschap tot verloskundigenpraktijk B gewend. De zwangerschap verliep ongecompliceerd. De niet-invasieve prenatale test (NIPT) gaf geen aanwijzingen voor trisomie 21, 18 of 13. De 20-weeken echo toonde geen afwijkingen.

3.2 Op 2 augustus 2022 om 02.36 uur is klaagster in het ziekenhuis bevallen van een dochtertje. Een paar uur na de bevalling heeft klaagster de verloskundigenpraktijk een foto van haar pasgeboren kindje gestuurd. De verloskundigen hebben naar aanleiding van de foto met elkaar besproken dat het kindje kenmerken vertoonde van een kind met het syndroom van Down.

3.3 Diezelfde ochtend kwam verloskundige E bij klaagster thuis langs. De verloskundige heeft kort voor haar vertrek het broekje van het kindje uitgedaan, de voetjes bekeken en vervolgens naar klaagster en haar partner toe het vermoeden uitgesproken dat het kindje het syndroom van Down zou kunnen hebben. De verloskundige had in verband daarmee een afspraak gemaakt bij de kinderarts. Onderzoek van het kindje zou de dag erna plaatsvinden.

3.4 De schoonmoeder van klaagster heeft naar aanleiding van dit bericht 's middags telefonisch contact opgenomen met de verloskundigenpraktijk; zij wilde een uitleg. Verloskundige E is daarop opnieuw bij klaagster thuis langsgesproken. Zij heeft klaagster en haar partner uitgelegd dat zij zag dat de ogen van het kindje verdikt waren en dat er een extra plooï zichtbaar was. Omdat klaagster en haar partner erg ongerust waren, is de afspraak met de kinderarts verplaatst en kon klaagster nog diezelfde middag bij de arts langskomen.

20234

3.5 De kinderarts heeft het kindje van klaagster uitgebreid onderzocht. Zij gaf aan geen aanwijzingen te hebben voor het syndroom van Down. Zij heeft klaagster en haar partner met haar onderzoek en uitgesproken bevindingen gerustgesteld. Chromosomaal onderzoek heeft (daarom) niet plaatsgevonden.

3.6 Op 4 augustus 2022 heeft verloskundige F klaagster thuis bezocht. Ten tijde van dat bezoek zijn de bevindingen van haar collega E alsook die van de kinderarts ter sprake gekomen en hebben klaagster en haar partner de verloskundige naar haar mening gevraagd. Daarop heeft verloskundige F (ook) het vermoeden uitgesproken dat het kindje van klaagster het syndroom van Down had, althans dat het daarvan enkele kenmerken had. In dat kader is tevens gesproken over fout negatieve uitslagen van de NIPT (1 op 1000) en dat een goede uitslag dus niet zonder meer betekende dat het kindje niet het syndroom van Down kon hebben. Vanwege de twijfel die vervolgens bij klaagster en haar partner ontstond over het al dan niet laten uitvoeren van een chromosomenonderzoek, heeft verloskundige F de woorden 'meten is weten' gebruikt.

3.7 Op 5 augustus 2022 heeft de kinderarts op verzoek van klaagster en haar partner het kindje opnieuw onderzocht, dit keer samen met een collega. Wederom waren er volgens de artsen geen aanwijzingen dat het kindje het syndroom van Down zou hebben. Zekerheidshalve is bloedonderzoek gedaan. Dit bloedonderzoek wees uit dat er geen chromosomale afwijkingen waren.

3.8 Op 21 oktober 2022 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen klaagster, de schoonmoeder van klaagster, en verloskundigen E en F. In aanloop naar dit gesprek heeft de schoonmoeder van klaagster de BIG-registratie van verloskundige E geverifieerd en is gebleken dat deze verloskundige niet BIG-geregistreerd was in verband met het niet-nakomen van de herregistratieverplichtingen in 2018. Een en ander is gemeld bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd die de melding op 3 juli 2023 na een adequate reactie van de verloskundigenpraktijk, als afgerond heeft beschouwd.

4. Wat houdt het geschil in?

Het geschil heeft in de kern betrekking op de communicatie na de geboorte van het kindje van klaagster en de verplichte BIG-registratie. Klaagster verwijt de verloskundigenpraktijk dat:

1. verloskundigen E en F op onzorgvuldige wijze hebben gecommuniceerd over de gezondheidstoestand van haar kindje;
2. verloskundige E zonder BIG-registratie zwangerschapsbegeleiding heeft verleend en dat daar in eerste instantie over is gelogen.

Klaagster verlangt van de geschilleninstantie dat bij bindend advies wordt vastgesteld dat haar klacht gegrond is.

Klaagster verlangt voorts van de geschilleninstantie dat wordt vastgesteld dat zij recht heeft op een schadevergoeding ter zake van immaterieel leed. Klaagster en haar partner zijn ten onrechte angstig gemaakt waar het ging om de gezondheidstoestand van hun kindje.

5. Wat is het verweer?

De verloskundigenpraktijk heeft de gestelde onzorgvuldigheid van de communicatie bestreden. Wel is erkend dat eind 2021 duidelijk is geworden dat verloskundige E haar herregistratie niet op orde had. De verloskundige is daarop aangesproken en zij gaf te kennen een verzoek tot herregistratie in te dienen. Pas een jaar later (een en ander in verband met persoonlijke omstandigheden van andere verloskundigen) werd het in verband met het onderhavige geschil duidelijk dat de herregistratie nog steeds niet geregeld was. Op 15 december 2022 heeft de verloskundigenpraktijk de samenwerking met verloskundige E opgezegd.

Voor zover nodig wordt op een en ander hieronder ingegaan.

6. Wat zijn de overwegingen van de geschilleninstantie?

Hoe toetst de geschilleninstantie?

6.1 Tussen klagster en de verloskundigenpraktijk is – kort gezegd – in geschil of de verloskundigen E en F rondom en bij de begeleiding van de zwangerschap binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening zijn gebleven. De geschilleninstantie zal deze vraag door een beoordeling van het handelen beantwoorden. Daarbij kijkt de geschilleninstantie naar de voor verloskundigen geldende beroepsnormen en de stand van de wetenschap.

Communicatie over syndroom van Down

6.2 Wat die beroepsnormen en de stand van de wetenschap betreft, stelt de geschilleninstantie in relatie tot het eerste klachtonderdeel vast dat het tot de taak van een verloskundige behoort om informatie te verstrekken. Daartoe behoort ingevolge artikel 7:448 van het Burgerlijk Wetboek ook informatie over de bevindingen van de verloskundige, mede na onderzoek van de zwangere vrouw zelf en/of het kindje. Voorts behoort daartoe informatie over een diagnose, ook als die diagnose (nog) niet met zekerheid kan worden vastgesteld.

De geschilleninstantie stelt voorts vast dat het tot de taak van een verloskundige behoort om, al dan niet in verband met de hiervoor bedoelde informatieverstrekking, zorgvuldig te communiceren. Onder zorgvuldig communiceren wordt (onder meer) enerzijds verstaan dat de verloskundige wat de gekozen communicatievorm betreft, duidelijk moet zijn naar de vrouw en haar partner, ook als het gaat over de gezondheidstoestand van het pasgeboren kind. Anderzijds wordt daaronder (onder meer) verstaan dat de verloskundige de vrouw en haar partner (onder)steunend te woord staat, en hen geruststelt waar nodig.

6.3 Wordt de informatieverstrekking en wijze van communicatie van verloskundige E op 2 augustus 2022 aan de norm getoetst, dan komt de geschilleninstantie tot het oordeel dat zij klagster en haar partner terecht heeft geïnformeerd over haar vermoeden van het syndroom van Down. Goed is ook dat zij daarin duidelijk durfde te zijn; gezien de impact voor de ouders is het immers geen eenvoudig te brengen boodschap. Niet navolgbaar is evenwel dat de verloskundige klagster en haar partner vervolgens in onzekerheid heeft gelaten door na het uitspreken van haar vermoeden, te vertrekken. Het is de geschilleninstantie namelijk niet

20234

gebleken dat zij op dat moment reeds voldoende had toegelicht waarop zij haar visie baseerde en heeft zij klaagster en haar partner in die zin, maar ook los daarvan, feitelijk weinig steun gegeven. Toen verloskundige E – overigens op verzoek van de schoonmoeder – opnieuw bij klaagster thuis kwam, heeft zij niettemin alsnog de benodigde onderbouwing verstrekt en lijkt zij er ook in te zijn geslaagd klaagster en haar partner mee te nemen in haar bevindingen en noodzaak tot nader onderzoek. Het is hierom dat de geschilleninstantie het handelen van verloskundige E op dit punt toch zorgvuldig acht.

6.4 Wordt de informatieverstrekking en wijze van communicatie van verloskundige F op 4 augustus 2022 aan de norm getoetst, dan komt de geschilleninstantie tot een ander oordeel. Hoewel de geschilleninstantie heeft kunnen vaststellen dat deze verloskundige door klaagster en haar partner naar haar mening is gevraagd en het op zichzelf terecht is dat zij die mening (haar vermoeden over de gezondheidstoestand) heeft gegeven, mist de geschilleninstantie de noodzakelijke geruststellende en ondersteunende aspecten van de communicatie. Relevant daarin is dat het de verloskundige op het moment van haar bezoek duidelijk was dat klaagster en haar partner bij de kinderarts waren geweest, dat deze arts het kindje uitgebreid had onderzocht en dat was geconcludeerd dat het kindje niet het syndroom van Down had. De verloskundige had zich dus kunnen en moeten realiseren dat een andersluidende boodschap van haar kant – al dan niet ingegeven door een verzoek daartoe – voor (misschien wel onnodige) vertwijfeling en/of (grote) onrust zou zorgen. Het had daarom op de weg van de verloskundige als professional gelegen om, naast haar mening, geruststellende woorden uit te spreken en de ouders steun te bieden. Dit had gekund door te wijzen op de omstandigheid dat het kindje was gezien door een kinderarts en in die zin ook overigens de verantwoordelijkheid over de noodzaak van een chromosomenonderzoek te laten daar waar hij inmiddels lag of had gelegen: bij de kinderarts. Met het gebruik van woorden als 'meten is weten' daarentegen wordt eerder een tegenovergesteld effect bereikt – twijfel dus – en dat geldt ook voor de (al dan niet expliciete) boodschap dat klaagster en haar partner moeten nadenken over een chromosomenonderzoek. Het valt overigens te prijzen dat verloskundige F zich heeft gerealiseerd dat de woordkeuze 'onhandig' was en daarvoor meermalen – ook ter zitting – haar excuses heeft aangeboden.

BIG-registratie

6.5 In relatie tot het tweede klachtonderdeel stelt de geschilleninstantie voorop dat de Wet op de Beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) een stelsel kent van titelbescherming voor bepaalde beroepen, waaronder het beroep van verloskundige. Alleen degenen die in het register van verloskundigen van het BIG-register staan ingeschreven mogen die titel voeren en daarmee zelfstandig de werkzaamheden van een verloskundige uitvoeren. Daarmee staat vast dat verloskundige E, die haar BIG-registratie in 2018 heeft laten verlopen, als onbevoegde is blijven doorwerken en ten onrechte haar titel heeft gevoerd, een en ander ook in het kader van de zorg rondom klaagster. De geschilleninstantie rekent dat de verloskundige zwaar aan.

20234

6.6 De geschilleninstantie rekent het de verloskundigenpraktijk evenzeer aan; de verloskundigenpraktijk heeft er onvoldoende 'bovenop' gezeten, hoe vervelend de omstandigheden ook en hoe betrouwbaar verloskundige E ook leek in haar belofte om de BIG-registratie in orde te maken. Het is evident dat een verloskundigenpraktijk moet staan voor de kwaliteit van haar maten en waarnemers en daartoe de nodige controles in moet bouwen, ook die betreffende de (her)registratie.

6.7 Dat de verloskundigenpraktijk ook over de registratie van verloskundige E heeft gelogen, zoals klaagster heeft gesteld, volgt de geschilleninstantie overigens niet. Het is ter zitting voldoende duidelijk geworden dat de verloskundigenpraktijk er in goed vertrouwen vanuit is gegaan dat verloskundige E haar registratie eind 2021 in orde was gaan maken en dat er tot het onderzoek in het onderhavige geschil geen duidelijke aanwijzingen waren voor het tegendeel.

Slotsom en schadevergoeding

6.8 Kort en goed, vindt de geschilleninstantie dat de communicatie van verloskundige F niet zorgvuldig is geweest en dat de verloskundigenpraktijk te weinig inspanningen heeft geleverd om de herregistratie van verloskundige E te controleren en in die zin een onbevoegde verloskundige handelingen heeft laten verrichten.

6.9 Het is vervolgens de vraag of de schade van klaagster zoals zij die gesteld heeft te lijden, in verband staat met de manier van communiceren en of die schade op zichzelf aannemelijk is (zonder nadere bewijsstukken). De geschilleninstantie oordeelt dat dat het geval is. Het is aannemelijk dat klaagster angst heeft ervaren rondom de gezondheidstoestand van hun kindje en dat die angst, na een geruststelling door de kinderarts, is opgelaid als gevolg van de uitlatingen van de verloskundige. Dit is de reden dat de geschilleninstantie van oordeel is dat betaling van een schadevergoeding van € 250,- als gebaar van erkenning, passend is om het geschil tussen klaagster en de verloskundigenpraktijk te beëindigen. Het is aan B als zorgaanbieder om dat bedrag aan klaagster te betalen op een door haar op te geven rekeningnummer.

Griffiegeld

6.10 De geschilleninstantie ziet in hetgeen is beslist tot slot aanleiding voor een terugbetaling van het griffiegeld.

7. De beslissing

De Geschilleninstantie Verloskunde stelt bij bindend advies vast dat:

- de klacht inhoudende dat de communicatie van verloskundige F op 4 augustus 2022 onzorgvuldig is geweest, gegrond is, en voor het overige ongegrond;
- de klacht inhoudende dat verloskundige E ten tijde van de zwangerschapsbegeleiding van klaagster niet BIG-geregistreerd was, gegrond is, en voor het overige ongegrond;
- klaagster schade lijdt ten belope van € 250,-;

20234

- B uiterlijk binnen 4 weken na de datum van deze beslissing aan klagster een bedrag van € 250,- moet betalen op een door haar op te geven rekeningnummer;
- B uiterlijk binnen 4 weken na de datum van deze beslissing aan klagster een bedrag van € 50,- moet betalen op een door haar op te geven rekeningnummer, zijnde de waarde van het door klagster betaalde griffiegeld.

Aldus beslist op 7 augustus 2023 door:

mr. dr. R.P. Wijne, voorzitter,

S.J.M. de Haan en S.L.J. Valk, leden-verloskundigen,

mr. C.G. Versteeg, lid-jurist,

M.D. Koolstra, lid op voordracht van de cliëntenorganisatie,

bijgestaan door E. van Mackelenbergh, secretaris.